

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV- 1045

Tālrunis: 67321173 ♦ fakss: 67321049 ♦ e-pasts: vpvb@vpvb.gov.lv

Rīgā

2012.gada 20.augustā

Atzinums Nr.22

Par Līvānu novada teritorijas plānojuma 2012.–2024.gadam Vides pārskatu

Līvānu novada teritorijas plānojuma 2012.–2024.gadam (turpmāk arī Teritorijas plānojums) Vides pārskats iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī Birojs) 2012.gada 10.augustā (reģistrācijas Nr.1529). Līvānu novada Teritorijas plānojuma stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu veica un Vides pārskatu sagatavoja Līvānu novada pašvaldība sadarbībā ar SIA „Vides eksperti”. Atzinums par Vides pārskatu sagatavots atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵panta 6.daļas prasībām.

Vides pārskata raksturojums un analīze:

Birojs 2011.gada 31.maijā pieņēma lēmumu Nr.33 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu Līvānu novada Teritorijas plānojumam, jo, pamatojoties uz pašvaldības sniegto informāciju, plānošanas dokumentā cita starpā paredzēta novada rūpnieciskās ražošanas zonas un derīgo izrakteņu ieguves attīstība, kas ir potenciāli saistāma ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pielikuma darbību īstenošanu. Jāatzīmē, ka stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums iepriekš veikts Līvānu novada integrētās attīstības programmai 2012.–2018.gadam (Biroja 2011.gada 10.novembra atzinums Nr.20), kā arī atsevišķu Līvānu novada teritoriālo vienību plānošanas dokumentiem – Jersikas pagasta teritorijas plānojuma 2010.–2022.gadam grozījumiem (Biroja 2010.gada 1.septembra atzinums Nr.9), Līvānu novada integrētās attīstības programmai 2008.–2014.gadam (Biroja 2008.gada 11.augusta atzinums Nr.49), Rudzātu pagasta teritorijas plānojumam 2008.–2020.gadam (Biroja 2008.gada 3.septembra atzinums Nr.43) un Līvānu novada (Turku un Rožupes pagasti) teritorijas plānojumam 2006.–2018.gadam (Biroja 2006.gada 31.janvāra atzinums Nr.10).

Izvērtējot Līvānu novada Teritorijas plānojuma Vides pārskata atbilstību Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk arī MK noteikumi) IV nodaļas 8.punkta prasībām, Birojs konstatē:

1. Vides pārskatā ietverta informācija par Līvānu novada Teritorijas plānojuma izstrādes galvenajiem mērķiem un uzdevumiem. Autori atzīmē, ka Teritorijas

plānojuma izstrādē ņemti vērā Līvānu novada integrētās attīstības programmā 2012.–2018.gadam iekļautie novada attīstības risinājumi.

2. Vides pārskatā atbilstoši MK noteikumu 8.2.punkta prasībām aprakstīta Teritorijas plānojuma stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma un Vides pārskata sagatavošanas procedūra, kā arī pielietotā metodoloģija un izmantotā informācija. Pārskatā aprakstīta arī Teritorijas plānojuma un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaita, t.sk. raksturotas sabiedrības līdzdalības iespējas, norādītas institūcijas, kurām nosūtīts Vides pārskata projekts atzinuma sniegšanai, kā arī vērsta uzmanība uz sabiedriskās apspriešanas laikā organizēto sanāksmju dalībnieku – novada iedzīvotāju galvenajiem interesējošiem jautājumiem, t.i., SIA „Mark Invest Latvia” dolomīta ieguves attīstības scenārijiem Jersikas pagasta Birzākos un to iespējamai ietekmei uz vidi un esošajām vides problēmām, kas saistītas ar SIA „Līvānu karbons” darbību Rožupes pagastā. Sabiedriskās apspriešanas materiāli, kā arī sabiedriskās apspriešanas rezultātu izvērtējums ir iekļauts Vides pārskata 6. un 7.pielikumā.
3. Vides pārskatā ietverts vispārīgs Līvānu novada administratīvās teritorijas, tostarp novadā ietilpstošo teritoriālo vienību (Līvānu pilsētas un Rožupes, Turku, Sutru, Rudzātu un Jersikas pagastu) raksturojums, informācija par teritorijas klimatiskajiem apstākļiem, ģeoloģisko uzbūvi, tajā sastopamajiem dabas resursiem, galvenajiem zemes izmantošanas veidiem un to īpatsvaru. Vides pārskatā raksturoti zemes dzīļu resursi, norādot uz novada teritorijā konstatētajiem derīgo izrakteņu (smilts–grants, kūdra, māls, dolomīts, sapropelis) krājumiem un atradnēm un to pašreizējo izmantošanu. Autori vērsuši uzmanību dolomīta ieguvei Jersikas pagasta Birzākos, kur saimniecisko darbību veic SIA „Mark Invest Latvia”, un ieguves laikā jau konstatētajām ietekmēm – ūdens līmeņa pazemināšanos dolomīta ieguves teritorijas apkārtnē. Pārskatā norādīts, ka SIA „Vides eksperti”, pamatojoties uz noslēgto līgumu ar SIA „Mark Invest Latvia”, vērtējusi dolomīta atradnes „Rudzusala” izstrādes ietekmi uz vidi. Vides pārskatā ir apkoptas šī vērtējuma gaitā apzinātās ar dolomīta ieguvi saistītās ietekmes un rekomendācijas ietekmes mazināšanai, t.sk. gaisa kvalitātes aizsardzībai, satiksmes drošības nodrošināšanai, meža un purva ugunsdrošības samazināšanai, hidroloģisko izmaiņu mazināšanai. Autori informē, ka Teritorijas plānojuma risinājumi paredz Jersikas pagasta Birzākos izveidot īpašo noteikumu „derīgo izrakteņu teritoriju” ar mērķi *„aizsargāt to no nelabvēlīgas ietekmes uz vidi un apkārtējiem īpašumiem, ja tiek veikta saimnieciskā darbība, kas saistīta ar derīgo izrakteņu ieguvi vai zemes virsmas reljefa pārveidošanu”*. Pārskatā raksturotas arī tūrisma un rekreācijas iespējas Līvānu novadā, norādot uz galvenajiem tūrisma resursiem novadā, t.i., kultūrvēsturiskiem/dabas objektiem/teritorijām. Autori akcentējuši 2004.gadā izstrādāto Līvānu novada tūrisma attīstības vadlīniju un Līvānu novada integrētās attīstības programmas 2012.–2018.gadam nozīmi tūrisma attīstības veicināšanā.
4. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, vides kvalitātes aspekti, kuriem pievēršama uzmanība Teritorijas plānojuma īstenošanas laikā ir: plūdi un applūstošās teritorijas, piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas, notekūdeņu attīrīšana un novadīšana Līvānu pilsētas rūpnieciskajā zonā (bijusī Jersikas pagasta teritorija), atmosfēras gaisa kvalitāte, troksnis, derīgo izrakteņu teritorijas un ģeoloģiskā riska areāli. Autori informē, ka Teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 3.jūnija noteikumu Nr.406 „Virszemes

ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika” prasībām ir noteiktas applūstošās teritorijas Līvānu novadā, no kurām nozīmīgākās atrodas Daugavas, Dubnas, Ošas, Feimankas un Saunas upes pieguļošajā teritorijā; to izmantošanas nosacījumi ir atrunāti teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk arī TIAN). Raksturojot atmosfēras gaisa kvalitāti, norādīts uz galvenajiem atmosfēras gaisa piesārņojuma emisijas avotiem novadā – katlu mājām un autotransportu/dzelzceļa transportu. Kā nozīmīgs atmosfēras gaisa kvalitāti ietekmējošs faktors minēta arī SIA „Līvānu karbons” kokogļu ražotnes darbība, ko gan šā gada 25.maijā Valsts vides dienests par vides prasību neievērošanu ir apturējis, noplombējot galvenos tehnoloģiskos mezglus (ražotne savu darbību varēs atsākt, tiklīdz SIA „Līvānu karbons” būs saņēmusi B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju un ražotni nodevusi ekspluatācijai). Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, nozīmīgākais trokšņa avots novadā ir transports, īpaši tranzītkrāvu pārvadājumi. Visvairāk trokšņa ietekmei ir pakļauti tie novada iedzīvotāji, kas dzīvo autoceļa „A6 Rīga–Daugavpils–Krāslava–Baltkrievijas robeža (Pāternieki)” un dzelzceļa līnijas „Rīga–Daugavpils–Indra” tuvumā. Kā norādīts Vides pārskatā, šobrīd netiek plānoti alternatīvi tranzītu ierobežojoši pasākumi ne Līvānu novadu šķērsojošo autoceļu posmos, ne dzelzceļa līnijā. Arī šobrīd spēkā esošajā novada teritorijas plānojumā iekļautā Līvānu pilsētas apvedceļa izbūve tranzītkrāvu plūsmas cauri pilsētai novirzīšanai Teritorijas plānojumā finansiālu apsvērumu dēļ vairs netiek plānota. Tai pat laikā autori atzīmē, ka pašvaldībai pastāv iespēja ierobežot trokšņa izplatību no ražošanas teritorijām un pasargāt no trokšņa emisijas jutīgās zonas, kā arī informēt par rīcības plāna trokšņa samazināšanai izstrādi. Vides pārskatā raksturots ūdenssaimniecības pakalpojumu nodrošinājums un pieejamība novada teritorijā, t.sk. norādīts uz plānotajiem un jau īstenotajiem ūdenssaimniecības attīstības projektiem. Autori vērsuši uzmanību esošajām notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas problēmām Līvānu pilsētas rūpnieciskajā zonā, kur kanalizācijas tīklu sliktā tehniskā stāvokļa un bojājumu dēļ vairākkārt ir konstatēti notekūdeņu noplūdes gadījumi. Jānorāda, ka Teritorijas plānojumā ir paredzēta šīs industriālās zonas attīstība, t.sk. inženierkomunikāciju sakārtošana, nodrošinot centralizētu notekūdeņu savākšanu. Pārskatā, raksturojot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, norādīts, t.sk. uz pašvaldībai saistošo Dienvidlatgales reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2007.–2013.gadam, tajā paredzētajiem un jau realizētajiem pasākumiem, kā arī pieņemtajiem pašvaldības saistošajiem noteikumiem sadzīves atkritumu apsaimniekošanas jomā. Pārskatā raksturots arī veselības aprūpes pakalpojumu un infrastruktūras nodrošinājums novada teritorijā.

5. Vides pārskatā ietverta informācija par starptautiskajiem līgumiem (konvencijām) un Eiropas Savienības direktīvām, kā arī nacionālajiem vides politikas dokumentiem un tajos izvirzītajiem vides un dabas aizsardzības mērķiem, norādot uz to integrāciju Līvānu novada Teritorijas plānojumā.
6. Saskaņā ar Vides pārskata 6.nodaļu „Vides stāvoklis teritorijās, kuras var ietekmēt plānošanas dokuments” norādīts uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un virszemes ūdeņu kvalitāti. Līvānu novada teritorijā atrodas trīs Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas – dabas liegums „Gaiņu purvs” un daļa dabas liegumu „Lielais Pelečāres purvs” un „Dubnas paliene” teritorijas. Pārskatā ietverta informācija par šo teritoriju izveidošanas mērķiem un tajās sastopamajām dabas vērtībām, kā arī norādīts uz normatīvajiem aktiem, kas

reglamentē to aizsardzības un izmantošanas kārtību, t.i., likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumiem Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Virszemes ūdensobjektu kvalitātes raksturošanai autori izmantojuši Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2010.–2015.gadam (turpmāk Daugavas BAAP) ietvertu informāciju, norādot uz galvenajiem to kvalitāti ietekmējošiem faktoriem, sasniedzamajiem kvalitātes mērķiem un to termiņiem. Pārskatā norādīts, ka ūdensobjektā „D473 Nereta”, „D477SP Dubna”, „D478SP Oša” un „E109 Deguma ezers” ir laba, ūdensobjektā „D476 Daugava” – vidēja, bet ūdensobjektā „D480SP Feimanka” – slihta ekoloģiskā kvalitāte. Saskaņā ar Daugavas BAAP, Līvānu novadā esošajos ūdensobjektos līdz 2015.gadam ir jāsasniedz/jāsaglabā laba ekoloģiskā kvalitāte, izņemot ūdensobjektu „D480SP Feimanka”, kurā jāsasniedz vidēja ekoloģiskā kvalitāte. Vienlaikus autori atzīmē, ka ūdensobjektos „D480SP Feimanka” un „D476 Daugava” atbilstoši Ministru kabineta 2011.gada 31.maija noteikumu Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem” 1.pielikumā ietvertajai informācijai attiecīgi izkliegtā piesārņojuma un punktveida piesārņojuma (notekūdeņos esošo biogēnu)/izkliegtā piesārņojuma dēļ pastāv risks nesasniegt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli šajā likumā paredzētajā termiņā. Birojs vērš uzmanību uz šo Ministru kabineta noteikumu 6.punktu, „publiskās personas un privātpersonas lieto vai apsaimnieko ūdens resursus (...) ūdensobjektos, kā arī izmanto vai plāno izmantot teritorijas to sateces baseinā tā, lai novērstu vai mazinātu iespējamo negatīvo ietekmi uz attiecīgo ūdensobjektu un pakāpeniski uzlabotu tā stāvokli, ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības”.

7. Vides pārskata 7.nodaļā „Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas” uzmanība vērsta esošajām vides problēmām Līvānu novadā, t.sk. tādām, kas saistītas ar derīgo izrakteņu ieguvī (hidroloģiskā režīma izmaiņas, troksnis, vibrācijas), nepietiekamu tūrisma infrastruktūras nodrošinājumu, nepilnībām komunālās infrastruktūras nodrošinājumā, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanu (nevienai no novadā esošajām *Natura 2000* teritorijām nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi un dabas aizsardzības plāni). Autori atkārtoti norādījuši arī uz galvenajiem atmosfēras gaisa un virszemes ūdensobjektu kvalitāti, trokšņa līmeni ietekmējošiem apstākļiem.
8. Vides pārskata 8.nodaļā sniegts vispārīgs Teritorijas plānojuma īstenošanas būtiskāko tiešo un netiešo, īslaicīgo, vidēji ilgo un ilglaicīgo, kā arī summāro ietekmju uz vidi vērtējums. Autori atzīmē, ka plānošanas dokumenta īstenošanai paredzama tieša pozitīva ietekme uz virszemes un pazemes ūdens kvalitāti, kā arī bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, ko, galvenokārt, nodrošinās normatīvajos aktos izvirzīto prasību ievērošana. Tieša nelabvēlīga ietekme saistāma ar autoceļu infrastruktūras un rūpniecisko teritoriju attīstību, kuras rezultātā var palielināties atmosfēras gaisu piesārņojošo vielu emisijas un trokšņa līmenis. Tā kā saimnieciskās darbības (derīgo izrakteņu ieguve, mežsītrāde u.c.) veikšana īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tuvumā var netieši ietekmēt šajās teritorijās sastopamās dabas vērtības, autori norādījuši, ka saimnieciskās aktivitātes intensīva attīstība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tiešā tuvumā nav vēlama; uzsākot šāda veida darbību, jākonsultējas ar vides aizsardzības speciālistiem, lai minimizētu iespējamo ietekmi. Netiešās ietekmes saistāmas arī ar tūrisma attīstību, jo,

palielinoties apmeklētāju/tūristu skaitam, var palielināties antropogēnā slodze uz vidi, līdz ar to autori norādījuši uz atbilstošas infrastruktūras izveides nepieciešamību. Zemes izmantošanas veidu maiņa un/vai transformācija (t.sk. apbūves teritoriju attīstība, lauksaimniecības zemju apmežošana) radīs gan īslaicīgus traucējumus (troksnis, zemsedzes bojājumi, atkritumi, putekļu emisija u.c.), gan ilglaicīgu ietekmi uz vidi. Vides pārskata 4.pielikumā tabulas formā apkopota informācija par konkrētām Teritorijas plānojumā paredzētajām darbībām/izmaiņām, kas attiecīgi sargājas – „infrastruktūras risinājumi”, „teritorijas izmantošanas mērķa maiņa/plānojuma tehniskie risinājumi”, „pilsētvide un kultūrvēsturiskais mantojums”, „vides kvalitāte un riski”, kā arī sniegts katras darbības ietekmes uz cilvēka veselību/labklājību, materiālajām vērtībām, bioloģisko daudzveidību, augsnes, ūdens un gaisa kvalitāti vērtējums. No minētā vērtējuma izriet, ka Teritorijas plānojuma īstenošana vairāk saistāma ar pozitīvu vai neitrālu ietekmi uz apkārtējo vidi. Tā piemēram, pozitīvi vērtēta īpašo noteikumu „derīgo izrakteņu teritorijas” izveide Jersikas pagasta Birzākos; autori papildus atzīmē, ka Teritorijas plānojumā izvirzītie nosacījumi derīgo izrakteņu (dolomīta) ieguvei šajā teritorijā veicinās ieguves rūpniecības sabalansētu attīstību ar esošajiem dabas resursiem un vietējo iedzīvotāju interesēm. Pozitīvi vērtēts arī plānotais ražošanas teritoriju izvietojums: novadā vietās, kas atrodas nomaļus no blīvi apdzīvotām zonām un kur iepriekš bijuši rūpnieciskie areāli, noteiktas „rūpniecības uzņēmumu apbūves teritorijas”, Līvānu pilsētā noteiktas „ražošanas un darījumu objektu apbūves teritorijas”, kur atļauta mazu ražošanas uzņēmumu izveide, ar nelielu ietekmi uz vidi (kā palīgizmantošana šāda komercdarbība atļauta arī citās funkcionālajās zonās). Autoru vērtējumā plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmes negatīvie aspekti saistāmi tikai ar: dzīvnieku kapsētas ierīkošanu Rožupes pagasta Krauklenīcā (zemes kadastra Nr.7666 011 0060); atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras izveidi (kompostēšanas laukums, šķiroto sadzīves atkritumu pieņemšanas punkts un šķirošanas laukums, būvniecības atkritumu pieņemšanas punkts) Līvānu pilsētā Stirnu ielā (rūpniecības objektu apbūves zonā); rūpnieciskās zonas, kas atrodas Jersikas pagasta Iesalniekos, pievienošanu Līvānu pilsētai. Vienlaikus autori atzīmējuši, ka, ievērojot Teritorijas plānojumā izvirzītās vides prasības, kā arī institūciju izdotos nosacījumus pirms konkrētu darbību uzsākšanas, plānošanas dokumenta īstenošanas ietekme uz vidi nav raksturojama kā būtiska. Tādejādi kopumā secināms, ka Teritorijas plānojuma īstenošana atstās pozitīvu ietekmi uz Līvānu novada vides un iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

9. Atbilstoši MK noteikumu 8.8.punktā noteiktajam, Vides pārskatā ietverta informācija par Līvānu novada Teritorijas plānojumā iestrādātajiem risinājumiem plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskāko ietekmju novēršanai un samazināšanai. Prognozēts, ka plānošanas periodā saglabāsies atsevišķas esošās vides problēmas (aplūstošās teritorijas, troksnis gar infrastruktūras objektiem u.c.), tomēr plānotie risinājumi radīs pozitīvu ietekmi un tās mazinās. Autori norādījuši uz to, ka pirms konkrētu darbību īstenošanas, nepieciešamības gadījumā tām veicams ietekmes uz vidi novērtējums, t.sk. ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajā kārtībā. Birojs papildus vērš uzmanību tam, ka, pirms tādu darbību īstenošanas, kurām var būt būtiska ietekme uz novada teritorijā esošajām *Natura 2000* teritorijām, ietekme vērtējama Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumos Nr.300 „Kārtība,

kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*)” noteiktajā kārtībā.

10. Pārskatā vērtētas Līvānu novada Teritorijas plānojumā paredzētās darbības; kā alternatīva vērtēta tikai plānošanas dokumenta „nulles” alternatīva, t.i., kad tiek saglabāta esošā situācija un netiek īstenots plānošanas dokuments, kas vairākos aspektos vērtēta negatīvi. Autori atzīme, ka Teritorijas plānojumā, nosakot teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu, ir ņemti vērā Līvānu novada integrētās attīstības programmā 2012.–2018.gadam skatītie ekonomiskās attīstības rādītāji un iedzīvotāju skaita izmaiņu tendences, neparedzot strauju apbūves intensifikāciju vai liela apjoma saimnieciskās darbības pieaugumu.
11. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, Līvānu novada Teritorijas plānojumā nav paredzētas darbības, kuru īstenošana negatīvi ietekmētu pašvaldības teritorijā esošās Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas, tādēļ kompensējošie pasākumi nav nepieciešami. Plānošanas dokumentā nav paredzēta tādu objektu būvniecība, kas varētu radīt pārrobežu ietekmi.
12. Pārskatā ietvertas rekomendācijas Līvānu novada Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa nodrošināšanai un monitoringa ziņojuma sagatavošanai, kā arī apkopota informācija par monitoringā izmantojamiem vides indikatoriem.
13. Vides pārskata 15.nodaļa „Kopsavilkums” jāpapildina atbilstoši MK noteikumu 8.14.punktā noteiktajam.

Vides pārskata sabiedriskā apspriešana:

Līvānu novada Teritorijas plānojuma Vides pārskata sabiedriskā apspriešana veikta atbilstoši MK noteikumu V nodaļā noteiktajam. Vides pārskata 6. un 7.pielikumā ir ievietoti sabiedriskās apspriešanas materiāli, t.sk. organizēto sabiedriskās apspriešanas sanāksmju protokoli, valsts institūciju (Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes, Dabas aizsardzības pārvaldes, Veselības inspekcijas Latgales kontroles nodaļas, Latgales plānošanas reģiona administrācijas) izdotie atzinumi par Teritorijas plānojuma 1.redakciju un Vides pārskata projektu, kā arī sniegts sabiedriskās apspriešanas rezultātu izvērtējums, norādot uz attiecīgu Teritorijas plānojuma un Vides pārskata papildināšanu/precizēšanu.

Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālā vides pārvalde (turpmāk Daugavpils RVP) nav izteikusi viedokli par Vides pārskatu, taču norādījusi uz konstatētajām nepilnībām Teritorijas plānojuma paskaidrojuma raksta un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu saturā. Daugavpils RVP norādījusi, ka TIAN 4.5.nodaļā ir neskaidri formulētas prasības un nav izvirzīti konkrēti nosacījumi/darbības ierobežojumi dolomīta atradnes teritorijai Jersikas pagasta Birzākos, kas Daugavpils RVP skatījumā, ņemot vērā iespējamās vides riskus, kas saistīti ar dolomīta ieguvī, būtu lietderīgi. Autori šajā kontekstā norādījuši uz to, ka Teritorijas plānojumā derīgo izrakteņu ieguvei nav noteikts atsevišķs funkcionālais zonējums, tā atļauta teritorijās, kurās plānotais (atļautais) izmantošanas veids ir „lauku zemes”, „mežu teritorija”, „ūdeņi”, „rūpniecības apbūves teritorijas” un „tehniskās apbūves teritorijas” ārpus pilsētas un ciemu robežām, kā arī valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem un to aizsargjoslām. Autori atzīmē, ka, izstrādājot Teritorijas plānojuma gala redakciju, ir ņemti vērā gan sabiedriskās apspriešanas rezultāti, gan Daugavpils RVP nosacījumi attiecībā par dolomīta ieguves teritoriju Jersikas pagasta Birzākos. Pamatojoties uz Vides pārskatā konstatēto summāro ietekmi, dolomīta atradnei Birzākos noteikta

īpašo noteikumu teritorija „derīgo izrakteņu teritorija”; tās robežas noteiktas atbilstoši Līvānu novada Jersikas pagasta teritorijas plānojuma 2010.–2022.gadam grozījumiem. Saskaņā ar Teritorijas plānojuma TIAN, īpašo noteikumu teritorijā „derīgo izrakteņu teritorija” derīgo izrakteņu ieguve atļauta turpināt un paplašināt pēc darbu saskaņošanas kopējā laukumā, kur plānota derīgo izrakteņu ieguve, veicot nepieciešamos pētījumus un novērtējot risku uz apkārtējām teritorijām. Daugavpils RVP norādījusi, ka Teritorijas plānojumā nav atspoguļota Līvānu pilsētas rūpnieciskā rajona (Līvānu pilsētas Celtniecības ielā un Jersikas pagasta Iesalniekos) ražošanas un saimniecisko notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas problēma (veicot pārbaudes, Daugavpils RVP ir konstatējusi apkārtējās vides (augšnes, virszemes ūdeņu) piesārņošanu ar notekūdeņiem). Daugavpils RVP uzskata par lietderīgu Teritorijas plānojumā iekļaut iespējamus risinājumus (piemēram, centralizētās kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija vai jaunas kanalizācijas sistēmas būvniecība) attiecībā uz Līvānu pilsētas rūpnieciskā rajona ražošanas un saimniecisko notekūdeņu apsaimniekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Veselības inspekcijas Latgales kontroles nodaļa norādījusi, ka neiebilst Līvānu novada Vides pārskata risinājumiem, taču tai pat laikā izteikusi rekomendācijas ūdensapgādes urbumu apsaimniekošanai, prettrokšņa pasākumu organizēšanai, kā arī plānotai rūpniecības apbūves un ražošanas teritoriju attīstībai – Veselības inspekcija konstatējusi, ka rūpniecības apbūves/ražošanas teritorijas ir noteiktas nevis kā atsevišķs funkcionālais zonējums, bet iekļauts kā papildus izmantošana darījumu objektu un dzīvojamās apbūves teritorijās. Veselības inspekcija uzskata, ka „nevēlamas vides tuvināšana dzīves vietai (dzīvojamai zonai) nav pareizs risinājums un veicinās pamatotu sūdzību rašanos. Minētajā gadījumā nepieciešama papildus kritēriju izstrādāšana, kuri garantētu labvēlīgus dzīves apstākļus”. Autori šajā kontekstā norādījuši, ka apdzīvotajās vietās un tām tuvumā esošajās teritorijās atļauta „ražošanas un darījumu objektu apbūve” tādas komercdarbības veikšanai, kas neradīs būtisku ietekmi uz apkārtējo vidi.

Latgales plānošanas reģiona administrācija neiebilst pret Līvānu novada teritorijas plānojuma 1.redakcijas un Vides pārskata projekta tālāku virzību.

Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk DAP) izteikusi viedokli, ka kopumā Līvānu novada Teritorijas plānojuma 1.redakcija un Vides pārskata projekts atbilst īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, kā arī sugu un biotopu aizsardzības mērķiem, ja Teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā un Vides pārskatā tiks veikti DAP izteiktie papildinājumi un precizējumi par novadā noteiktajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kas šajā gadījumā gan nav tieši saistīti ar Teritorijas plānojuma risinājumiem.

Sabiedriskās apspriešanas ietvaros tika organizētas sešas sabiedriskās apspriešanas sanāksmes, aptverot visas novada teritoriālās vienības. Sanāksmēs (atbilstoši sanāksmju protokoliem) tika skatīti jautājumi, t.sk. par SIA „Līvānu karbons” un SIA „Mark Invest Latvia” darbību un tās radītām vides ietekmēm, Līvānu pilsētas robežu paplašināšanu, atsevišķu teritoriju plānoto (atļauto) izmantošanu, teritorijām, kurās turpmāk atļauta derīgo izrakteņu ieguve, aizsargjoslu noteikšanu, applūstošajām teritorijām (īpaši Līvānu pilsētas Celtuves ielas rajonā), ielu/ceļu rekonstrukciju, veloceļa Līvāni – Jersika izbūvi. Sanāksmē izteikts priekšlikums tilta pār Daugavu būvniecībai, uz ko plānošanas dokumenta izstrādātāji atbildējuši, ka „savienojums ar Daugavas kreiso krastu ir iekļauts Teritorijas plānojumā (...) kā projekts, kas risināms ilgtermiņā. Teritorijas plānojuma kartēs pagaidām nav

iekļautas teritorijas, kas skartu konkrētus nekustamos īpašumus”; tilta orientējošais novietojums ir Zemgales ielas galā. Divi sabiedrisko apspriešanas sanāksmju dalībnieki ir norādījuši uz nepieciešamību Teritorijas plānojuma Vides pārskatā pievērst uzmanību latvāņu izplatībai Jersikas pagastā un SIA „Līvānu karbons” darbībai; citi komentāri par sagatavoto Vides pārskata projektu netika izteikti.

Izvērtētā dokumentācija:

SIA „Vides eksperti” 2012.gada 10.augusta vēstule, Līvānu novada teritorijas plānojuma 2012.–2024.gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskats, kā arī Vides pārraudzības valsts biroja 2011.gada 31.maija lēmums Nr.33 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta trešā daļa, 23.⁴ pants, 23.⁵ pants.
2. Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” IV, V, VI, VII, VIII nodaļa.
3. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”.
4. Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.
5. Ūdens apsaimniekošanas likums.
6. Ministru kabineta 2011.gada 31.maija noteikumi Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem”.
7. Aizsargjoslu likums.
8. Teritorijas attīstības plānošanas likums.
9. Ministru kabineta 2009.gada 6.oktobra noteikumi Nr.1148 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”.

Rekomendācijas:

1. Vides pārraudzības valsts birojs rekomendē Līvānu novada pašvaldībai izvērtēt nepieciešamību pilnveidot Līvānu novada teritorijas plānojumu 2012.–2024.gadam, ņemot vērā Vides pārskatā, sabiedriskās apspriešanas laikā un šajā atzinumā izteiktos priekšlikumus.
2. Līvānu novada pašvaldībai, atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” VII nodaļā noteiktajam, jāinformē sabiedrība par Līvānu novada teritorijas plānojuma 2012.–2024.gadam pieņemšanu minēto MK noteikumu 27.punkta noteiktajā kārtībā. Pašvaldībai jā sagatavo informatīvs ziņojums par to,
 - kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi;
 - kā ņemts vērā vides pārskats, izteiktie atzinumi, sabiedriskās apspriešanas rezultāti;

- pamatojums, kāpēc no visiem iespējamiem risinājuma variantiem izraudzīts pieņemtais variants;
 - ziņas par pasākumiem plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai, norādot monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņus.
3. Lai konstatētu Līvānu novada teritorijas plānojuma 2012.–2024.gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī lai nepieciešamības gadījumā izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā, pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, jāveic plānošanas dokumenta īstenošanas novērtējums un vismaz divreiz plānošanas periodā (2015. un 2024.gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā. Rekomendējam apvienot Līvānu novada teritorijas plānojuma 2012.–2024.gadam un Līvānu novada integrētās attīstības programmas 2012.–2018.gadam īstenošanas novērtējumu (monitoringu) un sagatavot vienotu monitoringa ziņojumu.

Direktors

A.Lukšēvics